

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“

PENSIJŲ FONDAS „EUROPENSIJA EKSTRA“

2016 metų ataskaita

I. BENDROJI DALIS

1. Pensijų fondas „Europensija ekstra“ veikia nuo 2006 vasario 8 d. pagal pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisykles Nr. 017.
2. Ataskaitinis laikotarpis: 2016 01 01 – 2016 12 31.
3. Duomenys apie draudimo įmonę:
Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“ (toliau – „Aviva Lietuva“), įmonės kodas – 111744827;
Buveinės adresas: Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius;
Telefono numeris: (5) 2690169, fakso numeris: (5) 2690269, el. pašto adresas: info@aviva.lt, pensija@aviva.lt, interneto svetainės adresas: www.aviva.lt.
Draudimo veiklos licencijos Nr. 0016 išduota 2001 m. liepos 31 d. (naujos formos licencija Nr. 000007 išduota 2005 m. kovo 15 d.).
Asmenys, priimančys investicinius sprendimus:
  - Asta Grabinskė – generalinė direktorė;
  - Rita Nogė – finansų direktorė;
  - Roman Piotr Sosnowski – vyriausiasis investicijų valdytojas.
4. Pensijų fondo depozitoriumas – AB SEB bankas, įmonės kodas – 112021238, buveinė: Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius, telefono numeris: (5) 2682800, fakso numeris: (5) 2682333.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Informacija apie grynųjų aktyvų vertę, apskaitos vienetų skaičių ir vertę pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 6-oje pastaboje.
6. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 7-oje pastaboje.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų fondo pensijų turto pateikiami šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 10-oje pastaboje.
8. Mokėjimų tarpininkams iš pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto nebuvo.
9. Pensijų fondas „Europensija ekstra“ per ataskaitinį laikotarpį susitarimų dėl mokėjimo pasidalijimo, paslėptų komisinių neturėjo.

10. Toliau esančioje lentelėje yra pateiktas pavyzdys apie atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai, esant pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse patvirtintiems atskaitymams, kai laikotarpio pradžioje investuota suma 3 000 Eur, papildomos įmokos nėra mokamos, o investicijų grąža - 5 proc. kasmet. Apskaičiavimuose naudoti atskaitymų dydžiai, galiojantys nuo 2017 m. sausio 1 d.: atskaitymai nuo įmokos lygūs 0 proc., atskaitymai iš pensijų turto lygūs 1 proc. nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur	31	96	166	369
Sukauptą suma, jei nebūtų atskaitymų, Eur	3 150	3 473	3 829	4 887
Sukauptą suma, esant dabartiniam atskaitymų lygiui, Eur	3 119	3 372	3 646	4 430

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Informacija apie investicinių priemonių portfelio sudėtį pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 2-oje pastaboje.
- 12.–14. Ataskaitiniu laikotarpiu pensijų fondo „Europensija ekstra“ valdomas turtas į išvestines finansines priemones investuotas nebuvo.
15. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos investuojamos pagal pensijų fondo taisyklių investavimo strategijoje nustatytas investicijų rūšis, investicijų specializaciją, geografinius apribojimus dėl šalių, į kurių vertybinius popierius gali būti investuojamos fondo lėšos.

2016 m. gruodžio 31 d. pensijų fondo „Europensija ekstra“ 58,1 proc. grynujų aktyvų buvo investuota į vyriausybės skolos vertybinius popierius: 16,9 proc. į Lietuvos, 16,8 proc. į Švedijos, 16,6 proc. į Latvijos, 4,7 proc. į Kroatijos, 2,3 proc. į Vengrijos, 0,8 proc. į Rumunijos vyriausybės skolos vertybinius popierius.

41,3 proc. pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų buvo investuota į kolektyvinio investavimo subjektus bei ETF fondus, investuojančius akcijų rinkose. Iš jų 18,2 proc. buvo investuota į Šiaurės Amerikos, 13,0 proc. į Europos šalių ir 10,1 proc. į Azijos akcijų rinkas.

„Europensija ekstra“ fondo 71,4 proc. grynujų aktyvų buvo investuota į eurais nominuotus vertybinius popierius, 28 proc. į JAV doleriais nominuotus vertybinius popierius.

16. Informacija apie veiksnis, kurie per ataskaitinį laikotarpį turėjo didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūrai ir jo vertės pokyčiams.

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ turtą augino naujos lėšos ir sėkmingos investicijos obligacijų bei akcijų rinkose: apskaitos vieneto vertė 2016 m. augo 2,0 proc.

2016 metais investicinio portfelio struktūra buvo keičiama atsižvelgiant į svarbius ekonominius bei geopolitinius įvykius. Didžiausias investicijas obligacijų dalyje nukreipėme į Baltijos regiono ir Vidurio Europos šalių skolos vertybinius popierius tiek eurais, tiek JAV doleriais. Bendra skolos vertybinių popierių dalis portfelyje padidėjo nuo 54,8 proc. iki 58,1 proc.

2016 metais nuosavybės vertybinių popierių dalį sumažinome nuo 44 proc. iki 41,3 proc. Nuo 7,5 proc. iki 18,2 proc. padidinome investicijų dalį į JAV akcijas, o nuo 32,4 proc. iki 13 proc. sumažinome investicijų į Europos šalių nuosavybės vertybinius popierius. Siekdami diversifikuoti investicijas, dalį fondo lėšų, 2016 m. gruodžio 31 d. 10,1 proc., investavome į Azijos šalių akcijas.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

17. Informacija apie pensijų fondo lyginamąjį indeksą pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje.
18. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per fondo veiklos metus – nuo 2006 metų (rodikliai yra paaiškinti šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje):

	Per ataskaitinį laikotarpį 2016 m.	Prieš metus 2015 m.	Prieš 2 metus 2014 m.	Prieš 10 metų 2006 m. (nuo fondo veiklos pradžios)
Apskaitos vieneto vertės pokytis (%)	2,02	5,99	8,83	5,38
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis (%)	3,11	3,31	7,16	-
Metinė bendroji investicijų grąža (%)	2,02	5,98	8,82	5,37
Metinė grynoji investicijų grąža (%)	1,91	5,80	8,53	0,24
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis (%)	6,08	6,86	4,90	5,25
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis (%)	6,39	6,61	4,25	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas (%)	93,06	97,24	89,56	-
Indekso sekimo paklaida (%)	1,79	2,03	1,70	-
Alfa rodiklis	(0,0149)	0,0250	(0,0052)	-
Beta rodiklis	1,15	1,03	1,30	-

19. 2016 metais leidiniuose apie „Aviva Lietuva“ valdomus pensijų fondus buvo naudojama prielaida, kad ilgu laikotarpiu vidutinė metinė pensijų fondo grynoji investicijų grąža sieks 2,5 proc.

Pastarųjų 5 metų „Aviva Lietuva“ valdomų pensijų fondų metinis svertinis vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis buvo 6 proc. ir yra didesnis už naudojamą prielaidose. Gerus pensijų fondų rezultatus lėmė sėkmingos investicijos išsivysčiusių šalių akcijų ir obligacijų rinkose.

20. Informacija apie vidutinę investicijų grąžą, vidutinį apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytį per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje.
21. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką, ataskaitoje nepateikiami.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

22. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ finansinės ataskaitos parengtos pagal 39-ojo verslo apskaitos standarto „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“ ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų reikalavimus.

22.1. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų ataskaita, paruošta pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis:

(eurais)				
Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		75 416 311	57 545 719
1.	PINIGAI	2, 3	504 023	749 558
2.	TERMINUOTIEJI INDELIJAI		-	-
3.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
3.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
3.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
4.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	2, 3, 8	74 901 358	56 779 188
4.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	2, 3, 8	43 773 901	31 520 662
4.1.1.	Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	2, 3, 8	43 773 901	31 520 662
4.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
4.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
4.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	2, 3, 8	31 127 457	25 258 526
5.	SUMOKĖTI AVANSAI			
6.	GAUTINOS SUMOS	4	10 930	16 973
6.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
6.2.	Kitos gautinos sumos	4	10 930	16 973
7.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
7.1.	Investicinis turtas		-	-
7.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
7.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI	5	78 614	49 977
1.	Mokėtinos sumos	5	78 614	49 977
1.1.	Už finansinį ir investicinį turtą mokėtinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos	5	61 836	47 407
1.3.	Kitos mokėtinos sumos	5	16 778	2 570
2.	Sukauptos sąnaudos		-	-
3.	Finansinės skolos kredito įstaigoms		-	-
4.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5.	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYNIJAI AKTYVAI	6	75 337 697	57 495 742

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2016 metų ataskaita

22.2. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų pokyčio ataskaita, paruošta pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis:

(eurais)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
1.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	6	57 495 742	44 369 182
2.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS		22 720 014	15 938 643
2.1.	Dalyvių įmokos į fondą	11	14 141 656	8 655 664
2.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	11	4 228 644	3 877 918
2.3.	Garantinės įmokos		-	-
2.4.	Investicinės pajamos			
2.4.1.	Palūkanų pajamos		-	-
2.4.2.	Dividendai		-	-
2.4.3.	Nuomos pajamos		-	-
2.5.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	8	4 243 072	3 330 856
2.6.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio	9	61 309	-
2.7.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
2.8.	Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas	12	45 333	74 205
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ PADIDĖJO IŠ VISO:		22 720 014	15 938 643
3.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		(4 878 059)	(2 812 082)
3.1.	Išmokos fondo dalyviams	11	(151 265)	(118 661)
3.2.	Išmokos kitiems fondams	11	(2 078 642)	(1 909 609)
3.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	8	(1 930 508)	(140 574)
3.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio	9	-	(40 005)
3.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
3.6.	Valdymo sąnaudos:	10	(717 644)	(603 233)
3.6.1	Atlyginimas valdymo įmonei	10	(717 644)	(603 233)
3.6.2	Atlyginimas depozitoriumui		-	-
3.6.3	Atlyginimas tarpininkams		-	-
3.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
3.6.5.	Palūkanų sąnaudos		-	-
3.6.6.	Kitos sąnaudos		-	-
3.7.	Kitas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
3.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-	-
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ SUMAŽĖJO IŠ VISO:		(4 878 059)	(2 812 082)
4.	Grynujų aktyvų vertės pokytis		17 841 955	13 126 560
5.	Pelno paskirstymas		-	-
6.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	6	75 337 697	57 495 742

22.3. Pensijų fondo „Europensija plus“ 2016 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas:

**2016 metų pensijų fondo „Europensija ekstra“ finansinių ataskaitų
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

I. BENDROJI DALIS

Duomenys apie pensijų fondą

2003 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija išdavė Uždarajai akcinei gyvybės draudimo ir pensijų bendrovei „Aviva Lietuva“ (toliau – „Aviva Lietuva“) leidimą Nr. 00001 vykdyti pensijų kaupimo veiklą (naujos formos licencija Nr. 000007 išduota 2005 m. kovo 15 d.). Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas „Europensija ekstra“ veikia nuo 2006 m. vasario 8 d. pagal pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisykles Nr. 017. Pensijų fondo veikla neterminuota.

Pensijų fondą „Europensija ekstra“ valdo „Aviva Lietuva“, įregistruota adresu Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius, įmonės kodas – 111744827. Duomenys apie „Aviva Lietuva“ kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

Pensijų fondo depozitoriumas yra AB SEB bankas, buveinės adresas Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius, įmonės kodas – 112021238.

Pensijų fondo auditą už 2016 m. atliko įmonė UAB „PricewaterhouseCoopers“, buveinės adresas J. Jasinskio g. 16 B, LT-03163 Vilnius, įmonės kodas – 111473315.

Ataskaitinis laikotarpis: 2016 01 01 – 2016 12 31.

II. APSKAITOS POLITIKA

1. Pagrindiniai principai

„Aviva Lietuva“, tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. Pensijų fondo apskaita tvarkoma atskirai nuo įmonės „Aviva Lietuva“ bei kitų jos valdomų pensijų fondų apskaitos pagal patvirtintą sąskaitų planą.

„Aviva Lietuva“ nuo 2015 m. sausio 1 d. pensijų fondo apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia eurai, vieno euro tikslumu.

2. Investavimo politika

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos investuojamos laikantis subalansuotos investavimo strategijos. Pensijų fondo lėšos investuojamos į skolos vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės, išleistus arba garantuotus Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos centrinio banko bei į Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių skolos vertybinius popierius. Skolos vertybinių popierių terminas nėra ribojamas, tačiau paprastai investuojama į vidutinio (4 – 6 metų) ir ilgo (daugiau kaip 6 metai) laikotarpio vertybinius popierius.

2. Investavimo politika (tęsinys)

Iki 65 proc. pensijų fondo lėšų gali būti investuojama į Europos Sąjungos šalių ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių, esančių aukščiausiuose vertybinių popierių biržų sąrašuose, akcijas.

Visos aukščiau minėtos investicijos gali būti atliekamos tiek tiesiogiai įsigyjant minimų emitentų vertybinius popierius, tiek įsigyjant kolektyvinių investavimo subjektų vertybinius popierius, jeigu šių kolektyvinių investavimo subjektų vertybiniai popieriai padengti turtu, daugiausiai investuojamu į vertybinius popierius ar aukščiau paminėtą turtą. Iki 20 procentų pensijų fondo lėšų gali sudaryti gryniesi pinigai, esantys fondo banko sąskaitoje bei indėliai Lietuvos ar Europos Sąjungos valstybių komerciniuose bankuose.

Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos Lietuvos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių nacionalinėmis valiutomis. Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos ir į išvestines finansines priemones, skirtas tik palūkanų ir valiutos rizikai minimizuoti. Pensijų turtas negali būti investuojamas į nekilnojamąjį turtą, tauriuosius metalus arba į suteikiančius į juos teisę vertybinius popierius. Detali pensijų fondo investavimo strategija nustatyta pensijų fondo taisyklėse.

3. Investicijų apskaita, vertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas

Visi investicijų į vertybinius popierius įsigijimai ir pardavimai apskaitoje registruojami prekybos data. Sandorio sudarymo dieną pensijų fondo apskaitoje registruojamas gautinas finansinis turtas ir įsipareigojimas už jį sumokėti. Pardavimo sandorio sudarymo dieną nurašomi parduoti vertybiniai popieriai, registruojama gautina suma ir sandorio rezultatas (pelnas arba nuostoliai). Sandoris apskaitoje registruojamas tik kai gautas patvirtinimas, kad sandoris įvyko.

Vertybiniai popieriai pripažinimo metu apskaitoje registruojami įsigijimo verte, kiekvieną darbo dieną apskaitant šių investicijų rinkos vertės pokyčius kaupimo principu, taip kad investicijų vertė atspindėtų jų tikrąją vertę. Tikroji vertė nustatoma pagal aktyviojoje rinkoje skelbiamas priemonių kainas, o jei jos neskelbiamos arba vertybiniais popieriais nėra prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma, vadovaujantis „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka. Skolos vertybinių popierių tikroji vertė apima ir sukauptų palūkanų vertę. Vertybinių popierių įsigijimo atveju palūkanos pradėdamos kaupti nuo atsiskaitymo dienos. Grynujų aktyvų ataskaitoje investicijos į vertybinius popierius parodomas ataskaitinio laikotarpio paskutinės darbo dienos tikrąja verte.

Investicijų į vertybinius popierius, turėtų ataskaitinio laikotarpio pradžioje, tikrosios vertės, įskaitant valiutų kursų pasikeitimo įtaką, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje skirtumas, taip pat ataskaitinį laikotarpį įsigytų vertybinių popierių ir kitų investicijų tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir jų įsigijimo savikainos teigiamas skirtumas priskiriamas investicijų vertės padidėjimui, neigiamas - sumažėjimui. Kiekvieno vertybinio popieriaus vertės pasikeitimas vertinamas atskirai ir atitinkamai vertybinio popieriaus vertės padidėjimas arba sumažėjimas atvaizduojamas kaip pelnas arba nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo grynujų aktyvų pokyčio ataskaitoje atitinkamai kartu su investicijų pardavimo pelnu arba nuostoliais. Jei yra keli to paties vertybinio popieriaus įsigijimai, skaičiuojamas bendras vertybinio popieriaus vertės padidėjimas ar sumažėjimas ir pardavimo pelnas arba nuostoliai.

3. Investicijų apskaita, vertinimo metodai, investicijų pervaldinimo periodiškas (tęsinys)

Investicijų į vertybinius popierius pardavimo pelnas arba nuostoliai pripažįstami pardavimo sandorio dieną. Grynujų aktyvų pokyčio ataskaitoje atvaizduojamas ataskaitinio laikotarpio pelnas arba nuostoliai, atitinkamai teigiamas arba neigiamas skirtumas tarp investicijų pardavimo kainos ir jų balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybinių popierių vertė nustatoma pagal paskutines elektroniniu paštu atsiųstas trijų pagrindinių pirminių dilerių, nurodytų „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarkoje, kotiruotes atsargaus vertinimo (bid pirkimo kainos) metodu. Vidutinė kaina yra aritmetinis šių bankų pirkimo (bid) kainų vidurkis ir sukauptų palūkanų vertė.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kitų Europos Sąjungos bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalių vyriausybių skolos vertybinių popierių, centrinių bankų ir įmonių skolos vertybinių popierių, kurie yra kotiruojami užsienio kapitalo rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal vertinimo dienos uždarymo kainas (last price), pateikiamas Bloomberg Professional duomenų sistemoje.

Vertybinių popierių biržoje prekiaujami nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami vidutine vertinimo darbo dienos kaina. Kolektyvinio investavimo subjektų akcijos ir investiciniai vienetai vertinami pagal kolektyvinio investavimo subjektų valdytojo atsiųstas kainas elektroniniu paštu arba paskutine Bloomberg Professional duomenų sistemoje viešai paskelbta kaina.

Investicijos, nominuotos užsienio valiuta, įvertinamos eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

Kitos investicijos vertinamos vadovaujantis „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka.

4. Pinigai ir terminuotieji indėliai

Pinigams priskiriami pinigai bankų sąskaitose, taip pat neterminuoti indėliai su teise bet kuriuo metu pareikalauti viso indėlio ar jo dalies išmokėjimo neprarandant sukauptų palūkanų.

Terminuotaisiais indėliais pripažįstami indėliai, įskaitant indėlius iki trijų mėnesių, kurių sutartyje nustatytą laiką negalima paimti iš kredito įstaigos sąskaitos neprarandant sukauptų palūkanų. Terminuotųjų indėlių vertę sudaro jų įsigijimo vertė, padidinta palūkanomis, apskaičiuojamomis kaupimo principu (paskirstant laikotarpiui, kuriam terminuotojo indėlio sutartis yra sudaryta).

Pinigai ir terminuotieji indėliai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

5. Gautinų sumų ir įsipareigojimų apskaita

Gautinos sumos ir įsipareigojimai vertinami amortizuota savikaina.

Gautinos sumos ir įsipareigojimai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

6. Grynųjų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo principai

Grynųjų aktyvų vertė yra pensijų fondo pensijų turto vertės ir įsipareigojimų vertės skirtumas.

Grynųjų aktyvų vertės padidėjimas pripažįstamas gavus pensijų fondo dalyvių įmokas, registruojant iš kitų fondų gautas lėšas, palūkanų ir kitas pajamas, registruojant parduotų investicijų pelną, investicijų ir kito turto tikrosios vertės padidėjimą, įsipareigojimų tikrosios vertės sumažėjimą, turto padidėjimą ir įsipareigojimų sumažėjimą dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.

Grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas pripažįstamas, kai atsiranda įsipareigojimas išpirkti iš pensijų fondo apskaitos vienetus, kai įregistruojamas įsipareigojimas „Aviva Lietuva“, atsiradus kitų įsipareigojimų, registruojant parduotų investicijų nuostolius, investicijų ir kito turto tikrosios vertės sumažėjimą, įsipareigojimų tikrosios vertės padidėjimą, turto sumažėjimą ir įsipareigojimų padidėjimą dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.

Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė apskaičiuojama ir pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną pagal vertinimo dienos pabaigos duomenis. Vertinant pensijų fondo turta, vertinama kiekviena investicijų portfelio sudėtinė dalis ir susumuojami vertinimo rezultatai.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra grynųjų aktyvų vertė, padalinta iš pensijų fondo apskaitos vienetų skaičiaus, esančio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės nustatymo dieną ir atspindi, kokia grynųjų aktyvų vertės dalis tenka vienam apskaitos vienetai. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisyklės. Bendra visų pensijų fondo vienetų vertė visada lygi pensijų fondo grynųjų aktyvų vertei.

7. Atskaitymų „Aviva Lietuva“ ir depozitoriumui taisyklės

„Aviva Lietuva“ atskaitymai iš pensijų fondo turto vertinami kaupimo principu. Maksimalūs atskaitymų iš pensijų fondo turto dydžiai nustatyti Lietuvos banko patvirtintose pensijų fondo taisyklėse.

1. Atskaitymai iš pensijų turto lygūs 1 proc. nuo pensijų fondo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės.
2. Atskaitymai nuo įmokų 2016 metais lygūs 0,5 proc. nuo pensijų fondo dalyvio vardu įmokėtų įmokų (2015 metais buvo 1 proc.).
3. Taikomi 0,05 proc. atskaitymai nuo pensijų fondo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų už pensijų fondo dalyvio perėjimą į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą ar kitą „Aviva Lietuva“ valdomą pensijų fondą, jeigu pensijų fondo dalyvis pereina į kitą „Aviva Lietuva“ valdomą pensijų fondą daugiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus.

Atskaitymai nuo dalyvio vardu įmokėtų įmokų atliekami tą pačią dieną, kai į pensijų fondo sąskaitą gaunamos dalyvio įmokos.

Atskaitymai nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų atliekami kiekvieną darbo dieną. Atskaitymai nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vertės tiesiogiai įskaičiuojami į apskaitos vieneto vertę, o sukauptų apskaitos vienetų skaičius dalyvio sąskaitoje nėra mažinamas.

Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, dengiamos iš pensijų turto.

7. Atskaitymų „Aviva Lietuva“ ir depozitoriumui taisyklės (tęsinys)

Patirtos išlaidos dėl operacijų, susijusių su pensijų fondo turto investicijomis, apskaitomos kaip gautinos sumos ir dengiamos „Aviva Lietuva“ lėšomis.

Atlyginimas depozitoriumui apskaitomas „Aviva Lietuva“ apskaitoje ir dengiamas „Aviva Lietuva“ lėšomis.

Atlyginimo depozitoriumui dydis apskaičiuojamas pagal depozitoriume apskaityto pensijų fondo turto vertę ir priklausomai nuo pensijų turto grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės yra ne didesnis kaip 0,07 proc. nuo vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės. Atlyginimas depozitoriumui yra mokamas kas ketvirtį.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) veiklos sąnaudos, susijusios su pensijų draudimo įmokų ir papildomų dalyvio lėšomis mokamų įmokų surinkimu ir pervedimu, 0,41 procento nuo surinktų ir pervestų įmokų sumos, atlyginamos „Aviva Lietuva“ lėšomis (2015 m. 0,41 proc.).

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1 Pastaba. *Finansinės rizikos valdymo politika*

Vidutinės akcijų dalies pensijų fondo „Europensija ekstra“ turtas investuojamas į vertybinius popierius pagal fondo investavimo strategijoje numatytus reikalavimus. Iki 65 proc. šio fondo turto gali būti investuota į akcijas. Dalis pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto investuojama į skolos vertybinius popierius, turinčius emitento nustatytą išpirkimo datą ir kainą. Tai sudaro galimybes planuoti strateginį pensijų turto pasiskirstymą pagal turimų su pensijų kaupimo sutartimis susijusių įsipareigojimų trukmę ir sumažinti palūkanų normos svyravimo daromą įtaką sukaupto pensijų turto vertei. Kadangi į akcijas investuojama didelė pensijų fondo turto dalis, trumpu laikotarpiu pensijų fondo turto vertė gali svyruoti, tačiau ilgesniu laikotarpiu akcijos paprastai duoda didesnę grąžą negu skolos vertybiniai popieriai. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ investavimo rizika yra vidutinė.

Pensijų fondo investicijos valdomos pagal „Aviva Lietuva“ vidaus procedūras, nustatančias investavimo sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo reikalavimus bei jų kontrolės sistemas.

Valiutos kursų svyravimo rizikos valdymas

Ataskaitiniu laikotarpiu didžioji pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto dalis (2016 m. gruodžio 31 d. – 71,8 proc., 2015 m. gruodžio 31 d. – 70,2 proc.) siekiant sumažinti valiutos kursų svyravimo riziką, buvo investuojama eurais. Tikintis, kad valiutų kursų svyravimas bus palankus, kita fondo turto dalis (2016 m. gruodžio 31 d. – 28,2 proc., 2015 m. gruodžio 31 d. – 29,8 proc.) buvo investuojama šiomis užsienio valiutomis: JAV doleriais, Didžiosios Britanijos svarais ir Švedijos kronomis.

Skolos vertybinių popierių palūkanų normos svyravimo rizikos valdymas

Kai prognozuojamas skolos vertybinių popierių palūkanų normos kilimas (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos mažėjimas), investuojama į trumpesnio termino skolos vertybinius popierius, kurių kaina palūkanoms kylant svyruoja mažiau. Ir atvirkščiai, kai prognozuojamas skolos vertybinių popierių palūkanų normos kritimas (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos didėjimas), investuojama į ilgesnio termino skolos vertybinius popierius, siekiant valdyti palūkanų normos svyravimo riziką ir gerinant investicijų grąžos rezultatus.

Kredito ir emitento rizikos valdymas

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ likvidžios lėšos bei lėšos indėliuose laikomos tik bankuose, turinčiuose aukštus investicinius kredito reitingus. Siekiant sumažinti emitento riziką, didžioji fondo turto dalis investuojama į ne mažesnę nei Lietuvos Respublikos kredito reitingą turinčių emitentų išleistus vertybinius popierius. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos buvo investuotos į Lietuvos, Latvijos, Švedijos, Kroatijos, Vengrijos ir Rumunijos vyriausybių vertybinius popierius.

1 Pastaba. Finansinės rizikos valdymo politika (tęsinys)

Sandorio šalies ir atsiskaitymų rizikos valdymas

Visi sandoriai yra atliekami per depozitoriumo funkcijas atliekantį AB SEB banką, kuris kontroliuoja ir užtikrina savalaikį atsiskaitymą pagal atliekamus sandorius. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, kad sandorio šalis ateityje nesugebės įvykdyti sutarties įsipareigojimų, pensijų fondo sandoriai yra sudaromi reguliuojamose ir atsiskaitymus garantuojančiose rinkose su mažos rizikos finansų institucijomis.

Likvidumo rizikos valdymas

Visas pensijų fondo turtas investuojamas tik į likvidžius finansinius instrumentus – skolos ir nuosavybės vertybinius popierius, kuriais vyksta aktyvi prekyba, ir į kolektyvinius investavimo subjektus, kurie garantuoja fondų vienetų išpirkimą. Nedidelę fondo lėšų dalį sudaro grynai pinigai skirti savalaikiams atsiskaitymams su pensijų fondo dalyviais.

Jautrumo analizė

Skolos vertybinių popierių pelningumui padidėjus 1 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė sumažėtų 1,97 mln. eurų arba 2,62 procento.

Skolos vertybinių popierių pelningumui sumažėjus 1 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė padidėtų 2,17 mln. eurų arba 2,87 procento.

Akcijų rinkų kainoms padidėjus 10 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė padidėtų 3,11 mln. eurų arba 4,13 procento.

Akcijų rinkų kainoms sumažėjus 10 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė sumažėtų 3,11 mln. eurų arba 4,13 procento

2 Pastaba. *Investicijų portfelio struktūra*

1 lentelė. Ne nuosavybės vertybiniai popieriai

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo / konvertavimo data	Dalis GA, %
2016-12-31									
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607061	43 443 003	434 430	432 862	481 446	3,7	2019-10-25	0,6
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610057	162 187 210	1 621 872	1 950 710	2 111 034	5,5	2022-05-17	2,8
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610065	112 951 807	1 129 518	1 204 135	1 410 309	4,1	2023-02-28	1,9
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607053	235 553 753	2 355 538	2 437 032	2 598 415	5,2	2018-03-28	3,4
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607087	57 924 004	579 240	612 389	653 967	3,4	2020-10-03	0,9
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT1000610014	17 000	1 700 000	1 891 615	1 874 913	2,1	2024-11-06	2,5
Iš viso:	-	-	612 076 777	7 820 598	8 528 743	9 130 084	-	-	12,1
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS1020300288	1 050	1 050 000	1 137 889	1 297 809	3,4	2024-01-22	1,7
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS1310032260	1 295	1 295 000	1 539 830	1 432 163	2,1	2035-10-22	1,9
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0541528682	931	890 653	910 634	927 366	5,1	2017-09-14	1,2
Švedijos Karalystės Vyriausybė	Švedijos Karalystė	XS1207317428	7 643	7 311 777	7 088 277	7 317 504	1,6	2020-03-24	9,7
Švedijos Karalystės Vyriausybė	Švedijos Karalystė	XS1231271294	5 599	5 356 357	5 140 384	5 352 273	1,1	2018-05-15	7,1
Kroatijos Respublikos Vyriausybė	Kroatijos Respublika	XS1028953989	3 221	3 221 000	3 509 218	3 544 160	3,9	2022-05-30	4,7
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0350977244	1 800	1 800 000	2 136 675	2 009 170	5,5	2018-03-05	2,7
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0747927746	1 000	956 663	834 565	980 165	5,3	2017-02-22	1,3
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1017763100	1 200	1 200 000	1 232 250	1 354 107	2,6	2021-01-21	1,8
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1063399536	4 400	4 400 000	4 797 399	5 232 564	2,9	2024-04-30	7,0
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1295778275	1 071	1 071 000	1 109 323	1 139 246	1,4	2025-09-23	1,5
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1409726731	1 700	1 700 000	1 687 795	1 696 581	1,4	2036-05-16	2,3
Rumunijos Respublikos Vyriausybė	Rumunijos Respublika	XS1060842975	550	526 165	627 740	628 985	3,6	2024-04-24	0,8
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0369470397	1 000	1 000 000	1 146 618	1 117 452	5,8	2018-06-11	1,5
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0212993678	534	534 000	602 464	614 272	3,9	2020-02-24	0,8
Iš viso:	-	-	32 994	32 312 615	33 501 061	34 643 817			46,0
Išleidžiami nauji ne nuosavybės vertybiniai popieriai									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				40 133 213	42 029 804	43 773 901			58,1

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
Pensijų fondas „Europensija ekstra“
2016 metų ataskaita

1 lentelė. Ne nuosavybės vertybiniai popieriai (tęsinys)

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo / konvertavimo data	Dalis GA, %
2015-12-31									
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607053	235 553 753	2 355 538	2 437 032	2 704 947	5,20	2018-03-28	4,7
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610057	162 187 210	1 621 872	1 950 710	2 112 049	5,50	2022-05-17	3,6
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610065	112 951 807	1 129 518	1 186 632	1 385 898	4,10	2023-02-28	2,4
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607087	57 924 004	579 240	612 389	652 956	3,40	2020-10-03	1,1
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607061	43 443 003	434 430	432 862	488 805	3,70	2019-10-25	0,9
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000605115	14 481 001	144 810	144 338	151 543	4,80	2016-10-20	0,3
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT1000610014	1 000	100 000	112 436	105 108	2,10	2024-11-06	0,2
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000611014	289 620	2 896	2 897	3 004	3,75	2016-02-10	0,0
Iš viso:			626 831 398	6 368 304	6 879 296	7 604 310			13,2
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1063399536	4 400	4 400 000	4 797 399	5 189 999	2,875	2024-04-30	9,0
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0327304001	3 560	3 560 000	3 594 404	4 080 474	4,85	2018-02-07	7,1
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0350977244	1 800	1 800 000	2 136 675	2 102 782	5,50	2018-03-05	3,7
Švedijos Karalystės Vyriausybė	Švedijos Karalystė	XS1231271294	1 973	1 805 784	1 801 109	1 801 608	1,125	2018-05-15	3,1
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0739988086	1 456	1 332 601	1 637 663	1 631 410	6,625	2022-02-01	2,8
Čekijos Respublikos Vyriausybė	Čekijos Respublika	XS0368800073	1 230	1 230 000	1 472 905	1 414 023	5,00	2018-06-11	2,5
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1017763100	1 200	1 200 000	1 232 249	1 364 688	2,625	2021-01-21	2,4
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS1020300288	1 050	1 050 000	1 137 889	1 292 021	3,375	2024-01-22	2,2
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0369470397	1 000	1 000 000	1 146 618	1 151 542	5,75	2018-06-11	2,0
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0747927746	1 000	915 248	834 565	974 947	5,25	2017-02-22	1,7
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0541528682	931	852 096	910 634	921 423	5,125	2017-09-14	1,6
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0485991417	775	709 317	861 272	861 505	7,38	2020-02-11	1,5
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0212993678	534	534 000	602 464	610 811	3,875	2020-02-24	1,1
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0212170939	500	500 000	502 966	519 119	3,75	2016-02-10	0,9
Iš viso:	-	-	21 409	20 889 047	22 668 812	23 916 352	-	-	41,6
Išleidžiami nauji ne nuosavybės vertybiniai popieriai									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				27 257 351	29 548 108	31 520 662	-	-	54,8

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2016 metų ataskaita

2 lentelė. **Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai**

KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos vertės nustatymo šaltinis (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Dalis GA, %
2016-12-31									
Kolektyvinio investavimo subjektų (KIS), atitinkančių Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalies reikalavimus, vienetai (akcijos)									
Schroders Funds - SISF US Large Cap	Liuksemburgas	LU0248185604	20 960	Schroder Investment Management	2 710 530	2 840 568	www.schroders.com	KIS 3	3,8
Schroders Funds - SISF Asian Opportunities	Liuksemburgas	LU0248183658	307 039	Schroder Investment Management	4 497 765	4 795 366	www.schroders.com	KIS 3	6,4
Schroders Funds - SISF US Equity	Liuksemburgas	LU0106261539	27 378	Schroder Investment Management	3 372 713	3 762 166	www.schroders.com	KIS 3	5,0
Schroders Funds - SISF EUR Equity	Liuksemburgas	LU0106235459	48 641	Schroder Investment Management	1 802 114	1 892 140	www.schroders.com	KIS 3	2,5
AVIVA Investors - US Equity Income fund	Liuksemburgas	LU0837066512	45 379	Aviva Investors Luxembourg SA	6 163 980	7 106 617	www.avivainvestors.com	KIS 3	9,4
AVIVA Investors - Asian Equity Income fund	Liuksemburgas	LU0010019817	65 661	Aviva Investors Luxembourg SA	341 169	335 284	www.avivainvestors.com	KIS 3	0,4
AVIVA Investors - Asian Equity Income fund	Liuksemburgas	LU0160787940	8 750	Aviva Investors Luxembourg SA	2 523 571	2 456 314	www.avivainvestors.com	KIS 3	3,3
AVIVA Investors - European Income fund	Liuksemburgas	LU0160781745	4 000	Aviva Investors Luxembourg SA	1 160 952	1 240 549	www.avivainvestors.com	KIS 3	1,6
Nordea Funds - European Value Fund	Liuksemburgas	LU0229519557	107 295	Nordea Investment Funds SA	6 200 000	6 698 453	www.nordea.lu	KIS 3	8,9
Iš viso:	-	-	635 103		28 772 794	31 127 457	-	-	41,3
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso KIS vienetų (akcijų):				-	28 772 794	31 127 457	-	-	41,3

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2016 metų ataskaita

2 lentelė. **Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (tęsinys)**

KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos vertės nustatymo šaltinis (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Dalis GA, %
2015-12-31									
Kolektyvinio investavimo subjektų (KIS), atitinkančių Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalies reikalavimus, vienetai (akcijos)									
AVIVA Investors - European Equity Fund	Liuksemburgas	LU0010019577	525 450	Aviva Investors Luxembourg SA	4 689 505	4 968 182	www.avivainvestors.com	KIS 3	8,6
Nordea Funds - Nordic Ideas Equity Fund	Liuksemburgas	LU0915373897	22 570	Nordea Investment Funds SA	2 746 829	3 255 499	www.nordea.lu	KIS 3	5,7
Schroders Funds - SISF EUR Equity	Liuksemburgas	LU0106235459	85 100	Schroder Investment Management	3 277 809	3 234 651	www.schroders.com	KIS 3	5,6
Schroders Funds - SISF US Equity	Liuksemburgas	LU0106261539	20 228	Schroder Investment Management	2 124 616	2 469 719	www.schroders.com	KIS 3	4,3
Schroders Funds - SISF Jap Equity	Liuksemburgas	LU0236738356	21 354	Schroder Investment Management	2 095 065	2 315 841	www.schroders.com	KIS 3	4,0
Schroders Funds - SISF UK Equity	Liuksemburgas	LU0106246225	281 442	Schroder Investment Management	1 721 119	1 983 087	www.schroders.com	KIS 3	3,5
AVIVA Investors - UK Opportunities Fund	Liuksemburgas	LU0010020310	269 718	Aviva Investors Luxembourg SA	1 626 798	1 971 124	www.avivainvestors.com	KIS 3	3,4
DB X-TRACKERS EURO STOXX 50 Ucits ETF (DR)	Vokietijos Respublika	LU0380865021	44 096	Deutsche Bank AG	1 602 198	1 884 002	www.dbxtrackers.com	KIS 3	3,3
Nordea Funds - North American Value Fund	Liuksemburgas	LU0076314649	30 251	Nordea Investment Funds SA	806 250	1 226 002	www.nordea.lu	KIS 3	2,1
Nordea Funds - European Value Fund	Liuksemburgas	LU0229519557	13 083	Nordea Investment Funds SA	800 000	779 984	www.nordea.lu	KIS 3	1,4
DB X-Trackers S&P 500 UCITS ETF 1C USD	Vokietijos Respublika	LU0490618542	20 000	Deutsche Bank AG	295 520	649 180	www.dbxtrackers.com	KIS 3	1,1
DB X-Trackers DAX ETF	Vokietijos Respublika	LU0274211480	4 938	Deutsche Bank AG	346 639	521 255	www.dbxtrackers.com	KIS 3	0,9
Iš viso:	-	-	1 338 230		22 132 348	25 258 526	-	-	44,0
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso KIS vienetų (akcijų):	-	-	-	-	22 132 348	25 258 526	-	-	44,0

3 lentelė. **Pinigai**

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma, %	Dalis GA, %
I. 2016-12-31				
AB SEB bankas	EUR	360 957	-	0,5
AB SEB bankas	GBP	1 054	-	0,0
AB SEB bankas	SEK	3 144	-	0,0
AB SEB bankas	USD	138 868	-	0,2
Pinigų iš viso		504 023	-	0,7
II. 2015-12-31				
AB SEB bankas	EUR	722 351	-	1,3
AB SEB bankas	GBP	23 051	-	0,0
AB SEB bankas	USD	4 156	-	0,0
Pinigų iš viso		749 558	-	1,3

Ataskaitiniu laikotarpiu bei praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu pensijų fondo „Europensija ekstra“ valdomas turtas tiesiogiai į nuosavybės vertybinius popierius, išvestines finansines priemones investuotas nebuvo, ataskaitinio laikotarpio bei praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pensijų fondas „Europensija ekstra“ indėlių kredito įstaigose neturėjo, todėl informacija apie investicijas į šiuos instrumentus nepateikiama.

3 Pastaba. *Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus*

Investicijų pasiskirstymas	Tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2016-12-31	Grynųjų aktyvų dalis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, % 2016-12-31	Tikroji vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje 2015-12-31	Grynųjų aktyvų dalis praėjusių finansinių metų pabaigoje, % 2015-12-31
Pagal investavimo objektus				
Vyriausybės vertybiniai popieriai	43 773 901	58,1	31 520 662	54,8
KIS investiciniai vienetai	31 127 457	41,3	25 258 526	44,0
Pinigai	504 023	0,7	749 558	1,3
Iš viso:	75 405 381	100,1	57 528 746	100,1
Pagal sektorius				
Vyriausybiniis sektorius	43 773 901	58,1	31 520 662	54,8
Nevyriausybiniis sektorius	31 631 480	42,0	26 008 084	45,3
Iš viso:	75 405 381	100,1	57 528 746	100,1
Pagal valiutas				
Eurais	54 131 243	71,9	40 405 215	70,3
JAV doleriais	21 269 940	28,2	9 890 770	17,2
Didžiosios Britanijos svarais	1 054	-	3 977 262	6,9
Švedijos kronomis	3 144	-	3 255 499	5,7
Iš viso:	75 405 381	100,1	57 528 746	100,1
Pagal geografinę zoną				
Lietuva	13 291 445	17,6	17 659 820	30,7
Kitos Europos Sąjungos valstybės	40 817 621	54,2	33 208 184	57,8
JAV ir Kanada	13 709 351	18,2	4 344 901	7,6
Japonija	-	-	2 315 841	4,0
Azijos regionas	7 586 964	10,1	-	-
Iš viso:	75 405 381	100,1	57 528 746	100,1
Pagal kitus kriterijus				
Terminuoti	44 277 924	58,8	31 520 662	54,8
Neterminuoti	31 127 457	41,3	26 008 084	45,3
Iš viso:	75 405 381	100,1	57 528 746	100,1

Veiksniai, turėję įtakos pensijų fondo portfelio pasikeitimams

2016 metais investicinio portfelio struktūra buvo keičiama atsižvelgiant į svarbius ekonominius bei geopolitinius įvykius. Didžiausias investicijas obligacijų dalyje nukreipėme į Baltijos regiono ir Vidurio Europos šalių skolos vertybinius popierius tiek eurais, tiek JAV doleriais. Nuosavybės vertybinių popierių dalyje keitėme investicijų pasiskirstymą regionuose: mažinome kolektyvinio investavimo subjektų investuojančių Japonijos, Europos ir Didžiosios Britanijos akcijų rinkose dalį, didinome investicijų dalį JAV ir Azijos šalių akcijų rinkose.

4 Pastaba. *Gautinos sumos*

2016 m. gruodžio 31 d. gautinas sumas, 10 930 eurų (2015 m. gruodžio 31 d. 16 973 eurus), sudarė gautina komisinio atlyginimo suma už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus, 7 546 eurai, iš jų 1 024 eurai (2015 m. gruodžio 31 d. 7 412 eurų) gautina investiciniais vienetais, grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje apskaityta kaip pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo bei iš kitų pensijų fondų gautino lėšos, 3 384 eurai.

5 Pastaba. Įsipareigojimai

	Ataskaitinis laikotarpis 2016 m.	Praėję finansiniai metai 2015 m.
Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei	61 836	47 407
atskaitymai nuo pensijų fondo turto vertės	61 752	47 351
perėjimo į kitus pensijų fondus atskaitymai	84	56
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	16 778	2 570
į kitus pensijų fondus mokėtinos lėšos	13 055	-
mokėtinos lėšos dalyviams ir dalyvių paveldėtojams	3 723	2 570
Iš viso:	78 614	49 977

6 Pastaba. Grynujų aktyvų vertė, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje 2015-12-31	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2016-12-31	Prieš metus 2015-12-31	Prieš dvejus metus 2014-12-31
Grynujų aktyvų vertė, Eur	57 495 742	75 337 697	57 495 742	44 369 182
Apskaitos vieneto vertė, Eur	0,4250	0,4336	0,4250	0,4010
Apskaitos vienetų skaičius	135 276 668	173 740 563	135 276 668	110 636 408

7 Pastaba. Per ataskaitinį laikotarpį išplatintų ir išpirktų apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinis laikotarpis 2016 m.		Praėję finansiniai metai 2015 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Išplatinti apskaitos vienetai (konvertuojant pinigus į apskaitos vienetus)	43 790 842	18 299 419	29 416 775	12 447 026
Išpirkti apskaitos vienetai (konvertuojant vienetus į pinigus)	5 326 947	2 230 551	4 776 515	2 028 907
Skirtumas	38 463 895	16 068 868	24 640 260	10 418 119

8 Pastaba. Investicijų vertės pokytis

I. 2016 m.

Investicijos	Pokytis					
	Praėjusių finansinių metų pabaigoje 2015-12-31	Įsigyta	Parduota, išpirkta	Vertės padidėjimas*	Vertės sumažėjimas**	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2016-12-31
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	31 520 662	22 807 202	(11 815 751)	1 422 482	(160 694)	43 773 901
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	<i>31 520 662</i>	<i>22 807 202</i>	<i>(11 815 751)</i>	<i>1 422 482</i>	<i>(160 694)</i>	<i>43 773 901</i>
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	25 258 526	31 841 221	(27 029 454)	2 826 978	(1 769 814)	31 127 457
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	56 779 188	54 648 423	(38 845 205)	4 249 460	(1 930 508)	74 901 358

*Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimas, 4 249 460 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 3 273 068 eurus, pardavimo pelną, 968 980 eurų, bei per ataskaitinį laikotarpį investiciniais vienetais gautą komisinio atlyginimo už 2015 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 7 412 eurų.

Grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo suma, 4 243 072 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 3 273 068 eurus, pardavimo pelną, 968 980 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotą komisinio atlyginimo už 2016 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 1 024 eurus.

**Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimas, 1 930 508 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimo sumą, 194 463 eurus, bei pardavimo nuostolius, 1 736 045 eurus.

8 Pastaba. Investicijų vertės pokytis (tęsinys)

I. 2015 m.

Investicijos	Pokytis					
	Praėjusių finansinių metų pabaigoje 2014-12-31	Įsigyta	Parduota, išpirkta	Vertės padidėjimas*	Vertės sumažėjimas**	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2015-12-31
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	26 202 848	5 925 577	(1 771 015)	1 191 320	(28 068)	31 520 662
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	26 202 848	5 925 577	(1 771 015)	1 191 320	(28 068)	31 520 662
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	15 705 705	13 061 291	(5 532 830)	2 136 866	(112 506)	25 258 526
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	41 908 553	18 986 868	(7 303 845)	3 328 186	(140 574)	56 779 188

*Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimas, 3 328 186 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 583 476 eurus, pardavimo pelną, 739 968 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį investiciniais vienetais gautą komisinio atlyginimo už 2014 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 4 742 eurus.

Grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo suma, 3 330 856 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 583 476 eurus, pardavimo pelną, 739 969 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotą komisinio atlyginimo už 2015 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 7 412 eurų.

**Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimas, 140 574 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimo sumą, 91 242 eurus, bei pardavimo nuostolius, 49 332 eurus.

9 Pastaba. Užsienio valiutos kursų pokytis

Grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje atvaizduojamas banko sąskaitų likučių, gautinų bei mokėtinų sumų pokyčio dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo teigiamas rezultatas, 61 309 eurais (2015 m. nuostolis dėl užsienio valiutos kursų pokyčio sudarė 40 005 eurus).

10 Pastaba. Atskaitymai iš pensijų fondo pensijų turto

Atskaitymai	Atskaitymų dydžiai		Priskaičiuota atskaitymų suma	
	Maksimalūs numatyti taisyklėse	Faktiškai taikyti	Atskaitinis laikotarpis 2016 m.	Praėję finansiniai metai 2015 m.
Nuo įmokų	0,5%	0,5%	70 881	-
	1%	1%	-	86 556
Nuo turto vertės	1%	1%	646 119	516 039
Už keitimą*:				
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje dažniau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	3	1
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	628	629
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas dažniau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	13	8
		Iš viso	717 644	603 233
<i>BAR</i> ¹			1,10%	1,16%
<i>Tikėtinas sąlyginis BIK</i> ²			1,42%	1,30%
<i>PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)</i> ³			112%	23%

¹Bendrasis atskaitymų rodiklis (BAR) yra bendrųjų veiklos išlaidų ir vidutinės grynųjų aktyvų vertės santykis.

²Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynųjų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Kadangi daugiau kaip 10 proc. pensijų fondo grynųjų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus ir ne visi šitie kolektyvinio investavimo subjektai skaičiuoja savo BIK, pensijų fondui yra skaičiuojamas tikėtinas sąlyginis bendrasis išlaidų koeficientas.

³Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą.

11 Pastaba. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Ataskaitinis laikotarpis 2016 m.	Praėję finansiniai metai 2015 m.
Gautos lėšos per ataskaitinį laikotarpį, iš viso		18 366 916	12 533 582
	Periodinės įmokos į pensijų fondą iš Valstybinio socialinio draudimo fondo prieš atskaitymus nuo įmokos	14 141 656	8 655 664
	Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-
	Draudimo įmonės pervestos lėšos		-
	Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos, iš viso	4 225 260	3 877 918
	Iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	384 174	709 484
	Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	3 841 086	3 168 434
	Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		
Išmokėtos lėšos per ataskaitinį laikotarpį, iš viso		(2 215 699)	(2 025 962)
	Pensijų išmokos, iš viso	(150 112)	(116 353)
	Vienkartinės išmokos dalyviams	(92 159)	(72 054)
	Vienkartinės išmokos dalyvių paveldėtojams	(57 953)	(32 802)
	Periodinės išmokos dalyviams		-
	Išmokos anuiteto įsigijimui		(11 497)
	Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos, iš viso	(2 065 587)	(1 909 609)
	Tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	(788 990)	(636 068)
	Kitos pensijų kaupimo bendrovės	(1 276 597)	(1 273 541)
	Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso	-	-

2016 m. periodines įmokas į pensijų fondą prieš atskaitymus sudarė Valstybinio socialinio draudimo fondo įmokos 5 943 074 eurų, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos 3 754 775 eurų ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos pensijų įmokos 4 443 807 eurų. 2015 m. atitinkamai 4 811 429 eurais, 1 618 692 eurais ir 2 225 543 eurais.

2016 m. keitėsi pensijų įmokų dydžiai:

- papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos dydis sudarė 2 procentus (2015 m. sudarė 1 proc.) dalyvio pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;
- papildomos iš valstybės biudžeto už dalyvį mokamos įmokos dydis sudarė 2 procentus Lietuvos statistikos departamento paskelbto užpraeitų metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkio (2015 m. sudarė 1 proc.).

Lentelėje duomenys pateikiami pagal faktinę lėšų apyvartą banko sąskaitose. Dėl to jos gali skirtis nuo sumų pateikiamų grynujų aktyvų pokyčių ataskaitoje, kurioje naudojamas kaupimo principas.

12 Pastaba. Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas

2016 m. kitą grynujų aktyvų vertės padidėjimą, 45 333 eurus (2015 m. 74 205 eurus) didžiąją dalį sudarė institucinio investuotojo komisinio atlyginimo suma 45 329 eurais (2015 m. 74 205 eurais) už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus.

13 Pastaba. Pensijų fondo investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

13.1. Pensijų fondo lyginamasis indeksas

Atsižvelgiant į pensijų fondo investavimo strategiją ir į faktinę investicijų struktūrą, pensijų fondo „Europensija ekstra“ investavimo rezultatai lyginami su keturių lyginamųjų indeksų svertinės vertės pokyčiu. Lyginamieji indeksai ir jų svertinės vertės pateiktos žemiau esančioje lentelėje:

Lyginamojo indekso pavadinimas	Svertinė vertė lyginamajame indekse (%)
Europos vyriausybės obligacijų kainų indeksas – „Bloomberg/EFFAS Bond Indices Euro Govt 1-5 Yr TR“	60
Europos akcijų indeksas – „S&P Europe 350“	20
JAV akcijų indeksas – „S&P 500“	10
Azijos (išskyrus Japoniją) akcijų indeksas – „MSCI AC Asia x Japan“	10

13.2. Pensijų fondo investicijų portfelio apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos, lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai

	Per atskaitinį laikotarpį 2016 m.	Prieš metus 2015 m.	Prieš 2 metus 2014 m.	Prieš 3 metus 2013 m.
Apskaitos vieneto vertės pokytis (%)	2,02	5,99	8,83	9,76
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis ¹ (%)	3,11	3,31	7,16	6,84
Metinė bendroji investicijų grąža ² (%)	2,02	5,98	8,82	9,76
Metinė grynoji investicijų grąža ³ (%)	1,91	5,80	8,53	9,47
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴ (%)	6,08	6,86	4,90	5,30
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴ (%)	6,39	6,61	4,25	4,73
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁵ (%)	93,06	97,24	89,56	94,79
Indekso sekimo paklaida ⁶ (%)	1,79	2,03	1,70	1,55
Alfa rodiklis ⁷	(0,0149)	0,0250	(0,0052)	0,0206
Beta rodiklis ⁸	1,15	1,03	1,30	1,10

¹Lyginamojo indekso pokytis – tai lyginamojo indekso reikšmių procentinis pasikeitimas per nurodytą laikotarpį.

²Metinė bendroji investicijų grąža yra investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant nėra atsižvelgiama į atskaitymus nuo pensijų įmokų.

³Metinė grynoji investicijų grąža yra investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į atskaitymus nuo pensijų įmokų ir pensijų turto.

⁴Standartinis nuokrypis yra statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja apskaitos vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu (pateikiamas metinis standartinis nuokrypis).

⁵Koreliacijos koeficientas yra rodiklis, parodantis apskaitos vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę.

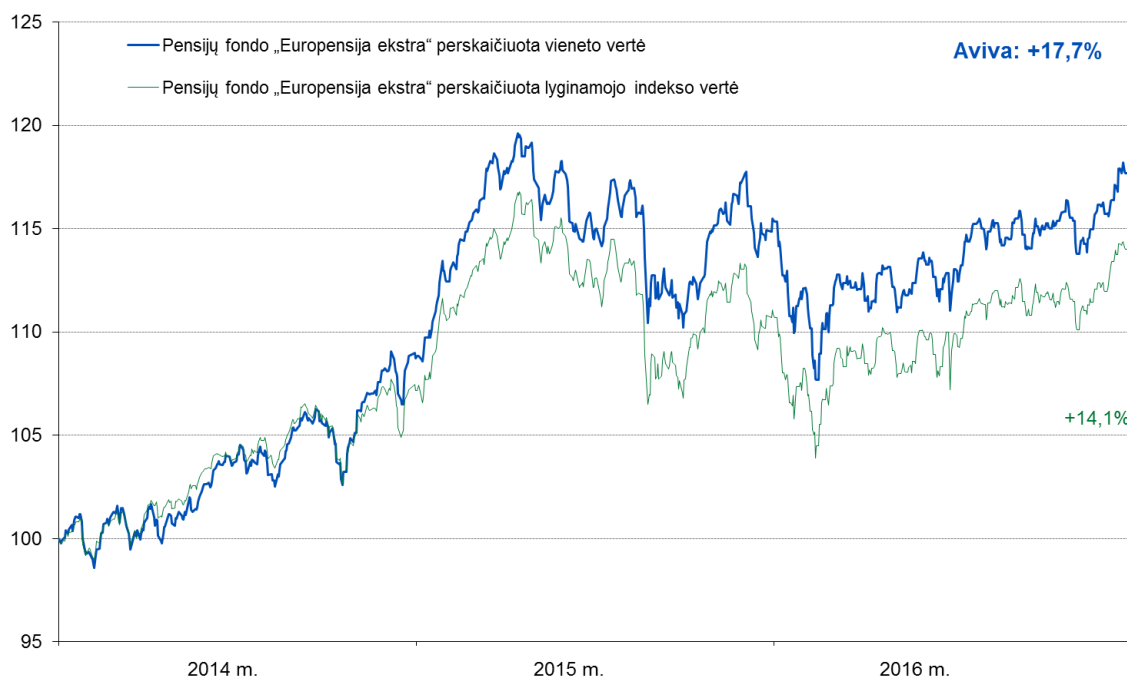
⁶Indekso sekimo paklaida (angl. tracking error) yra rodiklis, parodantis, kiek apskaitos vieneto vertės pokyčiai atitinka (arba seka) lyginamojo indekso reikšmės pokyčius.

⁷Alfa rodiklis parodo skirtumą tarp pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui.

⁸Beta rodiklis parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo apskaitos vieneto vertė, pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei.

13.2. Pensijų fondo investicijų portfelio apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos, lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai (tęsinys)

Žemiau pateiktas grafikas vaizduoja pensijų fondo „Europensija ekstra“ perskaičiuotos apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytį per paskutinius 3 metus. Pensijų fondo vieneto vertė ir lyginamojo indekso reikšmė yra perskaičiuotos. Pradinės vieneto ir lyginamojo indekso vertės lyginamojo laikotarpio pradžiai yra prilyginamos 100:

13.3. Pensijų fondo vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis

	Per paskutinius 3 metus (%)	Per paskutinius 5 metus (%)	Per paskutinius 10 metų (%)	Nuo veiklos pradžios ⁶ (%)
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ¹	5,57	7,61	3,57	3,28
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis ²	4,51	5,96	-	-
Vidutinė bendroji investicijų grąža ³	5,57	7,60	3,57	3,77
Vidutinė grynoji investicijų grąža ⁴	5,37	7,37	2,61	2,41
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	5,89	5,88	7,09	8,81

¹Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis yra geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

²Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis yra geometrinis metinių lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis.

³Vidutinė bendroji investicijų grąža yra geometrinis metinių bendrosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁴Vidutinė grynoji investicijų grąža yra geometrinis metinių grynosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁵Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis yra metinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis už nurodytą laikotarpį.

⁶Reikšmės pateiktos nuo pensijų fondo veiklos pradžios – nuo 2006 m. vasario 8 d.

14 Pastaba. *Pasiskolintos ir paskolintos lėšos*

Per ataskaitinį laikotarpį bei praėjusį ataskaitinį laikotarpį pensijų fondas „Europensija ekstra“ pasiskolintų ir paskolintų lėšų neturėjo.

15 Pastaba. *Trečiosios šalies įsipareigojimai garantuoti subjekto pajamingumo dydį*

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse garantuotas pajamingumas nenumatytas.

16 Pastaba. *Sandoriai su susijusiais asmenimis*

Aviva Investors – R.C.S. Luxembourg – turto valdymo įmonė, kuri priklauso įmonių grupei Aviva Investors. „Aviva Lietuva“ per turto valdymo įmonę Aviva Investors – R.C.S. Luxembourg vykdo investicijų pirkimo, pardavimo sandorius.

2016 metais „Aviva Lietuva“ savo valdomam pensijų fondui „Europensija ekstra“ per Aviva Investors įvykdė investicijų pirkimų sandorių, kurių bendra vertė sudarė 12 905 783 eurus (2015 m. 5 198 247 eurus) ir pardavimų sandorių, kurių bendra vertė sudarė 8 910 462 eurus (2015 m. 3 582 664 eurus).

2016 m. gruodžio 31 d. gautinas sumas iš susijusių asmenų, 2 131 eurus (2015 m. 5 806 eurus) sudarė gautina komisinio atlyginimo suma už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (žr. 4 pastabą).

Pensijų fondas 2016 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. mokėtinų sumų už sandorius su susijusiais asmenimis bei susijusių asmenų suteiktų garantijų ir laidavimų neturėjo, išskyrus mokėtinas sumas „Aviva Lietuva“, atskleistas 5 pastaboje.

Pensijų fondas „Europensija ekstra“ kitų sandorių su susijusiais asmenimis nevykdė, išskyrus „Aviva Lietuva“ vykdomą pensijų fondo valdymą ir su tuo susijusius atskaitymus iš pensijų turto, kurie atskleisti 5 ir 10 pastabose.

17 Pastaba. *Pobalansiniai įvykiai*

Nuo 2017 m. sausio 1 d. atskaitymų nuo įmokų dydis yra 0 proc., 2016 m. atskaitymų dydis buvo 0,5 proc.

Kitų reikšmingų pobalansinių įvykių, susijusių su pensijų fondu „Europensija ekstra“, neįvyko.

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

23. Bendri duomenys apie pensijų fondo „Europensija ekstra“ dalyvius (dalyviais laikomi asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas), per atskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius, per atskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

		Dalyviai pagal amžiaus metus				
		iki 30	nuo 31 iki 45	nuo 46 iki 60	nuo 61	Iš viso
Dalyvių skaičius	Iš viso	29 144	23 061	7 546	180	59 931
	Vyrai	14 816	10 736	3 639	116	29 307
	Moterys	14 328	12 325	3 907	64	30 624
Dalyvių dalis, %	Iš viso	48,63	38,48	12,59	0,30	100,00
	Vyrai	24,72	17,91	6,07	0,20	48,90
	Moterys	23,91	20,57	6,52	0,10	51,10

Dalyvių skaičius atskaitinio laikotarpio pradžioje		54 509
Dalyvių skaičius atskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	75
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
	kiti dalyviai	59 856
	Iš viso	59 931
Dalyvių skaičiaus pokytis		5 422

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		7 243
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		4 515
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	185
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	2 543

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		1 821
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	299
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 396
Baigusią dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	42
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	42
	mirusių dalyvių	42

24. – 26. Neteko galios nuo 2016-06-22.

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

27. Informacija apie per atskaitinį laikotarpį faktiškai gautas ir išmokėtas lėšas pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 11-oje pastaboje.
28. Neteko galios nuo 2016-06-22.

IX. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ KAUPIMO TECHNINĮ ATIDĖJINĮ

29. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse garantuotas pajamingumas nenumatytas, todėl pensijų kaupimo techninis atidėjiny, skirtas išpareigojimams, atsiradusiems dėl palūkanų normos svyravimo, padengti, neformuojamas.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDŲ REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

30. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ reikmėms pasiskolintų lėšų ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo.

XI. KITA INFORMACIJA

31. „Aviva Lietuva“ per 2016 metus pasirašiusi 15,6 tūkst. pensijų kaupimo sutarčių, 2016 m. gruodžio 31 d. turėjo 221,5 tūkst. pensijų fondų klientų ir pagal klientų skaičių užėmė 17,7 proc. pensijų kaupimo rinkos.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

32. Konsultantų paslaugomis, rengiant šią ataskaitą, naudotasi nebuvo.

33. Ataskaitą rengė tik įmonės darbuotojai.

34. Tvirtiname, kad ataskaitoje pateikta informacija yra teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo „Europensija ekstra“ veiklos rezultatų vertinimui.

35. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

Už ataskaitą atsakingi draudimo įmonės darbuotojai ir administracijos vadovas:

- Generalinė direktorė – Asta Grabinskė, tel. (5) 2690600, asta_grabinske@aviva.lt;
- Finansų direktorė – Rita Nogė, tel. (5) 2690600, rita_noge@aviva.lt;
- Vyriausiasis investicijų valdytojas – Roman Piotr Sosnowski, tel. (5) 2197877, roman_sosnowski@aviva.lt;
- Vyriausioji finansininkė – Živilė Čekytė, tel. (5) 2690614, zivile_cekyte@aviva.lt;
- L.e. vyr. aktuario pareigas – Rokas Baltrėnas, tel. (5) 2197876, rokas_baltrenas@aviva.lt;
- Investicijų skyriaus vadovė – Ana Šulčienė, tel. (5) 2691731, ana_sulciene@aviva.lt
- Pensijų fondų specialistė – Laneda Puidokienė, tel. (5) 2690626, laneda_puidokiene@aviva.lt.

Generalinė direktorė

Asta Grabinskė

Finansų direktorė

Rita Nogė

Vyriausioji finansininkė

Živilė Čekytė

L.e. vyr. aktuario pareigas

Rokas Baltrėnas

Investicijų skyriaus vadovė

Ana Šulčienė

Pensijų fondų specialistė

Laneda Puidokienė